

20. ROVINA A JEJÍ ČÁSTI

obecný tvar a parametrické vyjádření roviny, vektorový součin, normálový vektor roviny, vzájemná poloha bodu a roviny, přímky a roviny, vzájemná poloha dvou rovin, odchylka dvou rovin, řezy rovin

1. Napište parametrické vyjádření roviny, která je určena přímkou p a bodem Q , je-li dáno:
 $Q [1; -3; 1]$, $p: x = 1 - t, y = -1 - 3t, z = 4 + 2t, t \in \mathbb{R}$.
2. Zjistěte, zda bod $X [-1; -1; 3]$ leží v rovině určené body $A [1; 2; -1]$, $B [3; 1; 1]$, $C [-1; 1; 0]$.
3. Napište parametrické vyjádření roviny ABC :
a) $A [1; 0; 1]$, $B [1; 2; 3]$, $C [2; 3; -1]$
b) $A [3; 1; 1]$, $B [2; -1; 0]$, $C [1; 0; 3]$
4. Napište parametrické vyjádření roviny ABC , jestliže $A [2; -1; 4]$, $B [1; 1; 5]$, $C [5; -1; 2]$.
Určete první souřadnici bodu $E [x; 3; -2]$ ležícího v rovině ABC .
5. Zapište obecnou rovnici roviny ABC :
a) $A [1; 0; 2]$, $B [-1; 1; -2]$, $C [3; 2; 0]$ b) $A [1; 1; 4]$, $B [-1; 2; 1]$, $C [0; -1; 0]$
c) $A [2; 3; 1]$, $B [1; 0; 1]$, $C [-3; -2; -1]$ d) $A [1; -1; 2]$, $B [3; 1; 1]$, $C [-1; -3; 3]$
6. Určete číslo r tak, aby rovina $5x - y + z + r = 0$ procházela bodem $A [4; 2; 7]$.
7. Jakou obecnou rovnici má rovina s parametrickým vyjádřením
 $x = 1 - t, y = -3 + s, z = t - s, t, s \in \mathbb{R}$?
8. Napište obecnou rovnici roviny ρ , která je určena bodem $A [4; -1; 2]$ a přímkou p s parametrickým vyjádřením $p: x = 5 + t, y = 1 + 3t, z = 2 - t, t \in \mathbb{R}$.
9. Napište obecnou rovnici roviny ρ , ve které leží body $A [-1; 2; 4]$, $B [-2; 4; -3]$ a která je rovnoběžná s přímkou $p: x = 3 - 4t, y = 1 - t, z = 5 - t, t \in \mathbb{R}$.
10. Jsou dány body $L [3; -2; 5]$, $M [-2; 5; -4]$ a rovina
 $\rho: x = 1 + t + s, y = 2 - t - 3s, z = 4 + t - 3s, t, s \in \mathbb{R}$. Určete obecnou rovnici roviny σ , ve které leží body L, M a která je kolmá k rovině ρ .
11. Společným bodem rovin α, β, γ veďte rovinu ρ rovnoběžnou s rovinou δ .
 $\alpha: 3x - y + z + 1 = 0, \quad \beta: -x + 2y - z - 5 = 0,$
 $\gamma: x = -8 + r - 3s, y = -1 + r, z = 2 + 3s; r, s \in \mathbb{R},$
 $\delta: x = 6 - 5t + 3u, y = 2 + 4t - u, z = 1 - t; t, u \in \mathbb{R}.$
12. Rozhodněte, jakou vzájemnou polohu mají roviny ρ a σ . Jsou-li různoběžné, určete jejich průsečnici.
a) $\rho: 2x - 3y + z - 4 = 0, \sigma: 4x + y - 5z + 3 = 0$
b) $\rho: x + 2y - z + 1 = 0, \sigma: -2x - 4y + 2z + 3 = 0$
c) $\rho: 2x + 3y - 4z + 2 = 0, \sigma: -x - \frac{3}{2}y + 2z - 1 = 0$
13. Napište obecnou rovnici roviny, která prochází bodem M a je rovnoběžná s rovinou σ .
a) $M [3; 1; 2], \sigma: 2x + 3y - z + 1 = 0$
b) $M [1; 1; 0], \sigma: x - y - 1 = 0$

14. Napište rovnici roviny, která je
- rovnoběžná s rovinou $\rho: x - 2y + z - 4 = 0$ a prochází bodem $M[-1; -1; 2]$
  - kolmá s rovinou $\sigma: x + 2y - 2z + 4 = 0$ a prochází body $M[2; 1; -1]$ a $T[-1; 1; 2]$
15. Napište rovnici roviny, která prochází bodem $M[4; 3; 2]$ a je kolmá na přímku
 $p: x = 3 + 2t, y = 11 + 7t, z = 1 + 3t, t \in \mathbb{R}$.
16. Vyšetřete vzájemnou polohu roviny ρ a přímky p , jestliže jsou dána jejich parametrická vyjádření:
- $\rho: x = 4 + 3r + s, y = -5 - 3r + 3s, z = 2 - r - 7s; r, s \in \mathbb{R}$
 $p: x = 5 - t, y = 6, z = -3 + 2t, t \in \mathbb{R}$
  - $\rho: x = -1 - r + 3s, y = 1 + 3r - 6s, z = 2 - 3r + 4s; r, s \in \mathbb{R}$
 $p: x = 4 + 3t, y = 3 + 2t, z = -6 - 4t, t \in \mathbb{R}$
17. Určete vzdálenost bodu $P[3; -2; -1]$ od roviny $\rho: 2x - 6y + 3z - 1 = 0$.
18. Vypočítejte odchylku φ přímky AB a roviny ρ , je-li $A[1; 0; 7], B[3; -3; 6]$,
 $\rho: 2x - 3y + z + 4 = 0$.
19. Určete průsečík P roviny ρ a kolmice vedené k rovině ρ z bodu M .
- $M[5; 5; -2], \rho: 2x + 3y - z + 1 = 0$
  - $M[-2; 0; 8], \rho: -x - y + 2z = 0$
20. Určete bod M' souměrný k bodu M podle roviny ρ
- $M[5; 1; 4], \rho: 2x - y + z - 1 = 0$
  - $M[3; -2; 11], \rho: x - 3z = 0$
21. Napište parametrické rovnice přímky p , která prochází bodem P a je kolmá k rovině ABC .
- $P[1; -3; 0], A[1; 1; 2], B[2; -1; 0], C[3; 0; -2]$
  - $P[2; 1; -1], A[3; 1; 2], B[1; 2; -1], C[2; -1; 1]$
22. Je dán čtyřstěn $ABCD: A[0; 1; 3], B[1; 0; 2], C[-2; -1; 5], D[0; -2; -6]$. Vypočítejte
- odchylku přímky AD a roviny ABC
  - odchylku roviny ABC a roviny ABD
  - odchylku přímky DC a roviny ABD
  - odchylku roviny ABC a roviny BCD
  - obsah stěny ABC
  - objem čtyřstěnu $ABCD$
23. Je dána rovina $\rho: 2x - y + 2z - 6 = 0$.
- Určete odchylku přímky p od roviny ρ , jestliže: $p: x = 1 - 3t, y = 2 - 4t, z = 3 + t, t \in \mathbb{R}$.
  - Určete odchylku rovin ρ a σ , jestliže: $\sigma: 3x + 4y - z + 2 = 0$.
  - Napište obecnou rovnici roviny π , která je rovnoběžná s rovinou ρ a její vzdálenost od roviny ρ je 2.
  - Určete průsečíky roviny ρ se souřadnicovými osami.
24. Sestrojte řez krychle $ABCDEFGH$ rovinou:
- ACS_{GH}
  - $S_{FG}S_{GH}S_{AD}$
  - $S_{AD}S_{AB}S_{CG}$
  - $KLM: K \in AB \wedge |BK| = 3|AK|, L = S_{GH}, M \in EH \wedge |HM| = 3|EM|$
  - $RST: R \in BF \wedge |BR| = 3|FR|, S = S_{AD}, T \in CG \wedge |GT| = 3|CT|$

25. Je dána krychle $ABCDEFGH$. Sestrojte průsečík:
- přímky $S_{AC}S_{EG}$ s rovinou BCE
  - přímky FD s rovinou $S_{GH}S_{CGM}$; $M \in EF \wedge |FM| = 3|EM|$
  - přímky EC s rovinou $AS_{BF}M$; $M \in EH \wedge |EM| = 3|MH|$
26. Je dána krychle $ABCDEFGH$. Sestrojte průsečnici rovin:
- ACE, AFH
  - EGS_{BC}, BHF
  - ABG, HFS_{AD}
27. Je dána krychle $ABCDEFGH$ o hraně $a = 4$ cm. Vypočítejte vzdálenost:
- bodu F od roviny BEH
  - bodu F od roviny BCS_{AE}
  - bodu E od roviny $S_{EH}S_{EF}S_{AB}$
28. Je dána krychle $ABCDEFGH$. Vypočítejte odchylku přímky od roviny:
- BH, ABC
  - BH, BCF
  - AG, BCG
  - AS_{EG}, BDH
  - AS_{EG}, BCF